

2021

Per Egevad

Markus S

VERKSAMHETSBERÄTTELSE MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK

Maria Brandström

Emma Nolin

Susanne Wallmark

Lotti Dorthé

Sara Kjellberg

Eva Tornbjör

Lotta Wogensen

Pär Hyberg

Ewa Stenberg

Inledning

För oss på Malmö universitetsbibliotek står våra användare i fokus för allt vi gör. Studenterna ska kunna genomföra sina studier i välfungerande lärandemiljöer med tillgång till litteraturen.

Lärare och forskare ska kunna utbilda och forska och få rätt och lätt tillgång till andras forskning och dela sin egen. Alla andra som finns i Malmö eller runtomkring oss i samhället ska ha öppen tillgång till såväl biblioteksrummet som informationsresurserna för en demokratisk och lika tillgång till kunskap. För att kunna erbjuda det bästa möjliga till alla som använder biblioteket har vi deras perspektiv i allt vi gör.

Under pandemin har vi blivit utmanade. Alla har inte haft tillgång till våra hus och det har gjort det svårare att erbjuda den sortens bibliotek som vi vill vara – ett bibliotek som medger ett öppet lättillgängligt möte med kunskap. Vi har dock gjort vårt bästa och när jag tittar tillbaka på året som gått är det svårt att inte bli imponerad av allt som genomförts med användarens bästa för ögonen.

Vi har under året dessutom satt upp fem nya verksamhetsmål för den kommande treårsperioden som ska guida oss i förbättringar och utveckling. Första förflyttningarna går att se genom 2021 års verksamhetsberättelse och är helt klart präglade av digitaliseringen och de kliv som kunnat ske med hjälp av den.

/Sara Kjellberg

VETENSKAP, HÅLLBARHET OCH KREATIVITET SOM GRUND

– Ökat utrymme för fördjupning eller fokuserat arbete i en sammanhållen organisation, där verksamheten tydligare byggs på vetenskaplig grund och genomsyras av ett inkluderande arbetssätt, hållbarhet och kreativitet

Kompetensutvecklingen påverkades av pandemin, på flera olika sätt. 2021 hade många arrangörer anpassat sig efter läget och fler konferenser och lärtillfällen var digitala.

- Det innebar också att fler deltagare hade möjlighet att vara med. När vi inte reser iväg så kan ju ett helt team delta i en konferens. Annars kanske bara en eller två får åka, säger Lotta Wogensen, samordnare av kompetensutvecklingen på Malmö UB.

Lotta Wogensen,
Bibliotekarie
Malmö universitetsbibliotek
Pedagogisk verksamhet och
lärandemiljö (PVL)

51 kompetenstillfällen erbjöds under 2021 och av dessa var nära hälften konferenser. Totalt deltog 124 personer i konferenser, seminarier, kurser, nätverksträffar, användarmöten, skuggning samt ett studiebesök. I november arrangerade Arbetslag enstaka tidskrifter en nätverksträff med deltagare från hela landet.

Mycket intern kompetensutveckling

Ett nytt koncept var Skrivarverkstaden som spände över hela höstterminen. Inspirationsföreläsningar varvades med arbetsmöten och allt avslutades med en gemensam intern posterpresentation. Skrivarverkstaden var ett svar på önskemål från flera medarbetare om att utveckla sitt skrivande för att publicera sig i tidskrifter eller presentera för konferenser. Åtta bibliotekarier deltog och var, enligt utvärderingen, positiva till upplägget.

Kompetensdagarna var digitala under våren med AI som tema. Under hösten var temat Människan i organisationen, med föreläsare på plats men med möjlighet att delta digitalt.

Lär av varandra

Bibliotekets medarbetare har de senaste åren kompetensutvecklat varandra lite mer formaliserat med korta träffar, där någon eller några går igenom ett särskilt ämne som kollegorna vill lära sig mer om. Så var också fallet 2021. Alla som ville fick möjlighet att vid olika tillfällen bland annat lära sig mer om Diva, e-böcker och hur man bäst hittar barnböcker. ”Från sökning till text” var rubriken på en serie tillfällen som erbjöds under höstterminen, där deltagarna fördjupade sig i sökningar i Libsearch och lärde av varandra.

DIGITAL OCH ÖPPEN TILLGÅNG

– Förbättrad tillgång till vetenskapliga informationsresurser där digitalisering, användbarhet och ett öppet vetenskapssystem är fokus

Under 2021 upphörde det mångåriga samarbetet med Bokus då upphandlingen vid årsskiftet avbröts på grund av bristande konkurrens. I stället anslöt biblioteket till det nationella ramavtalet med Adlibris som huvudleverantör. Böckerna har blivit dyrare, men det finns också fler leverantörer som är möjliga att använda om inte Adlibris kan leverera.

Ytterligare en gammal samarbetspartner försvann under året. Tryckeriet Holmbergs la ner sin verksamhet hösten 2021.

– Vi fick ställa om ganska omgående och har nu en överenskommelse med Mediatryck på Lunds universitet, säger Emma Nolin, avdelningschef för Medier och vetenskaplig publicering, MVP.

Emma Nolin,
Chef för avdelningen medier och
vetenskaplig publicering (MVP)
Malmö universitetsbibliotek

Olika förvärvsmetoder

Inköp av kurslitteratur är en tidskrävande arbetsuppgift inför varje höst- och vårtermin. Under 2021 arbetade en grupp i arbetslag förvärv med att undersöka hur processen kan förenklas. De gjorde en stor jämförelse med andra bibliotek och intervjuade även bibliotekarier på andra lärosäten. Gruppen kommer att arbeta vidare med resultaten under 2022.

En annan förvärvsmetod är EBA, evidence based acquisition. Biblioteket betalar en summa till ett förlag och kan sedan tillgängliggöra en stor mängd e-böcker från förlaget. Efter ett år kan biblioteket behålla böcker som motsvarar den summa som betalats. Böckerna väljs ut efter hur mycket de använts.

– Vi har avtal med förlagen Cambridge och de Gruyter. Metoden kommer att utvärderas under 2022, säger Emma Nolin.

Andra utvärderingar gjordes 2021. Biblioteket tittade närmare på användningen av olika databaser och resultatet blev att Academic Search Elite sades upp.

Transformativa avtal

Malmö UB har ingått i en SUHF-arbetsgrupp under 2021 där gruppen haft som mål att skapa ett underlag som handlar om transformativa avtal. Det utmynnade i ”Stöd för dialog kring transformativa avtal med lärosätesledning vid svenska lärosäten”. De transformativa avtalen är komplexa och det fanns ett behov att samla ett gemensamt underlag som kunde användas som en grund i olika dialoger. Arbetet har presenterats i Forum för bibliotekschefer.

Publiceringsfonden

Universitetsbiblioteket har sedan 2015 en publiceringsfond där författare har möjlighet att få ekonomiskt stöd för författaravgiften (APCn) när man publicerar sig öppet tillgängligt. Under året fick biblioteket utökade anslag till fonden eftersom potten tog slut i förtid och det var fortsatt stort intresse.

MEDIE- OCH INFORMATIONSKUNNIGHET INTEGRERAT I ALLA UTBILDNINGAR

– Ökad integrering i universitetets utbildningar genom olika former av pedagogiskt stöd, där alla studenter ges lika möjligheter att utveckla akademisk litteracitet

Coronaåret 2021 påverkade såväl undervisningen som sökhjälpen och alla sorters möten med studenter. Digitaliseringen fick en skjuts framåt under pandemin och att hålla föreläsningar och workshoppar i Zoom är välbekant för alla undervisande bibliotekarier vid det här laget.

– Under pandemin har också det flippade upplägget börjat användas mer. Studenterna har förberett sig genom att ta del av en digital lärresurs och sedan träffat bibliotekarier i workshop i stället för storföreläsning, säger Ewa Stenberg, avdelningschef på Pedagogisk verksamhet och lärandemiljö, PVL.

Att undervisningen var digital gjorde det också enkelt att skugga kollegor på andra bibliotek. Ett samarbete med Göteborgs universitet ledde exempelvis till att vi kunde följa deras undervisning och vice versa.

Lärande utvärdering

Lärande utvärdering är en metod som använts i flera sammanhang under året. Bland annat har Team undervisning arrangerat workshoppar om hur vi påverkats på olika sätt av pandemin. Alla undervisande bibliotekarier kunde dela med sig av sina erfarenheter av digital undervisning och tipsa varandra om hur den kan utvecklas.

Flera enkäter

Chattandet har fått en allt större betydelse, det är en trend som varit tydlig i flera år. Under pandemiåret 2021 var chatten extra viktig eftersom de fysiska mötena inte var så många. För att chatten säkert skulle vara bemannad infördes därför ett chatschema enligt tvättstugemodell. Alla som vill kan ta ett chattpass när det passar.

Under hösten gjorde biblioteket en enkät där chattbesökarna kunde svara på hur de tyckte att servicen fungerat på biblioteket under pandemin. Responsen var positiv.

Även Talboksgruppen gjorde en enkät, riktad till studenter, om hur de uppfattat servicenivån under pandemin. Gruppen ska följa upp enkäten med fokusgrupp-samtal under 2022.

Ny modell

Antalet talbokshandledningarna ökar alltmer och 2021 var inget undantag.

- Vad det beror på är inte klarlagt. Men stigmat är inte så starkt längre, det kan vara en orsak. Allt fler studenter blir också medvetna om att stödet finns, säger Ewa Stenberg.

Sökhjälpen har varit digital sedan pandemins början. Under 2021 infördes en ny modell för bokad sökhjälp via verktyget Timecenter för att förenkla administrationen. Verktyget har länge använts till talbokshandledningarna.

Ewa Stenberg,
Chef för avdelningen
Pedagogisk verksamhet
och lärandemiljö (PVL)
Malmö universitetsbibliotek

TYDLIGT FORSKNINGSTÖD

– Förstärkt forskarstödjande organisation och verksamhet för både forskare och doktorander, baserat på forskningens villkor

Miniprojektet Forskningsstödjande bibliotekarie löpte under en stor del av året och levererade en rapport i oktober. Projektet undersökte hur vi kan utveckla vårt forskningsstöd och samordna de resurser som redan finns.

- Det var värdefullt att genomlysra vårt nuvarande forskningsstöd och identifiera olika utvecklingsområden. Förslag från rapporten har lett till att vi har utarbetat ett uppdrag som samordnare av bibliotekets forskningsstöd, säger Ewa Stenberg.

Kompletterande modell

För första gången levererade biblioteket underlag till kvalitetsdialogen med faktablad från ERA19 som förlaga. Publikationsunderlagen är tänkt att fungera som stöd i dialogerna för fakulteterna och institutionerna vid deras kvalitetsdialoger.

Malmö universitetsbibliotek har under året haft ett rektorsuppdrag för att bland annat titta på en kompletterande modell för bibliometriskt index, som är en del av resursfördelningsmodellen. UB tittade på vilken auktoriserad lista som har bäst täckningsgrad för Malmö universitets publikationer, om det går att addera konferensbidrag till bibliometriskt index och hur detta kan introduceras i resursfördelningsmodellen.

- Det har varit ett stort och intensivt arbete med att utreda dessa frågor. En bibliometriker från Umeå har hjälpt oss och kommit med värdefulla kommentarer och synpunkter, säger Emma Nolin.

BIBLIOTEKET SOM SOCIAL INFRASTRUKTUR

– Ökade förutsättningar att verka för allas lika rätt till kunskap genom platsen som social infrastruktur

Biblioteket som social arena har förstås inte varit så framträdande under 2021. De tre universitetsbiblioteken har haft begränsade öppettider eller varit stängda. Trots detta kunde flera externa aktiviteter genomföras på plats, exempelvis Studenternas galleris utställning. I november var det Litteratursalong på Orkanenbiblioteket. Första delen bestod av bibliotekets återkommande arrangemang Bokstafetten och därefter modererade Sara Kjellberg ett samtal med Malmöförfattaren Alba Mogensen. Arrangör för det sistnämnda var Kulturstart som är en särskild satsning av universitetet för att utveckla samverkan med kulturlivet.

Digitala arrangemang

Klimatbokcirkelarna fortsatte under 2021 med nya böcker och deltagare. Cirkelarna finns i både svensk och engelsk version och hölls under 2021 digitalt. De vänder sig till studenter, med en bibliotekarie är samtalsledare. I oktober var det också en bokcirkel för Mau-personal.

Forskning på tapeten arrangerades i form av tre digitala föreläsningar med efterföljande frågestund. Temat var klimat och forskarna presenterade olika infallsvinklar på just klimatforskning.

Forskning på tapeten - tema klimat

Kontaktvägar

Hösten 2021 började biblioteket använda ärendehanteringssystemet Topdesk som ersatte System center service manager. Under året gjorde Kommunikationsgruppen även en intern undersökning av våra digitala kontaktvägar, bland annat för att se om det potentiellt finns fler kanaler som skulle platsa i Topdesk. Rapporten rekommenderade att vi avvaktar med det, tills en ordentlig utvärdering av Topdesk har gjorts.

Stor flexibilitet

Liksom under 2020 ställde pandemin stora krav på flexibiliteten i biblioteks-servicen. Vi har haft många ändringar i öppethållande och skyltning. Grupprummen har periodvis varit stängda. Automatiska omlån infördes permanent 2021. Det är en fråga som diskuterats länge och som aktualiserades under pandemin.

Även många konferenser och träffar sköts upp eller blev digitala. Team undervisning arrangerade en digital nätverksträff under hösten 2020 med bibliotekarier från hela Sverige.

- Den handlade om digital undervisning och kom precis rätt i tiden. Nätverksträffen var både uppskattad och välbesökt med bra innehåll, och vi fick också hjälp med upplägget av universitetets facilitetsstöd från Storm, säger Ewa Stenberg.

Nämn någon höjdpunkt på jobbet 2021!

Berit: Bäst förra året var att vi i tidskriftsgruppen arrangerade en träff för de som jobbar med enskilda prenumerationer på olika lärosäten. Jag hade glömt hur kul jag tycker det är att stå som arrangör, att göra planeringen och att moderera live.

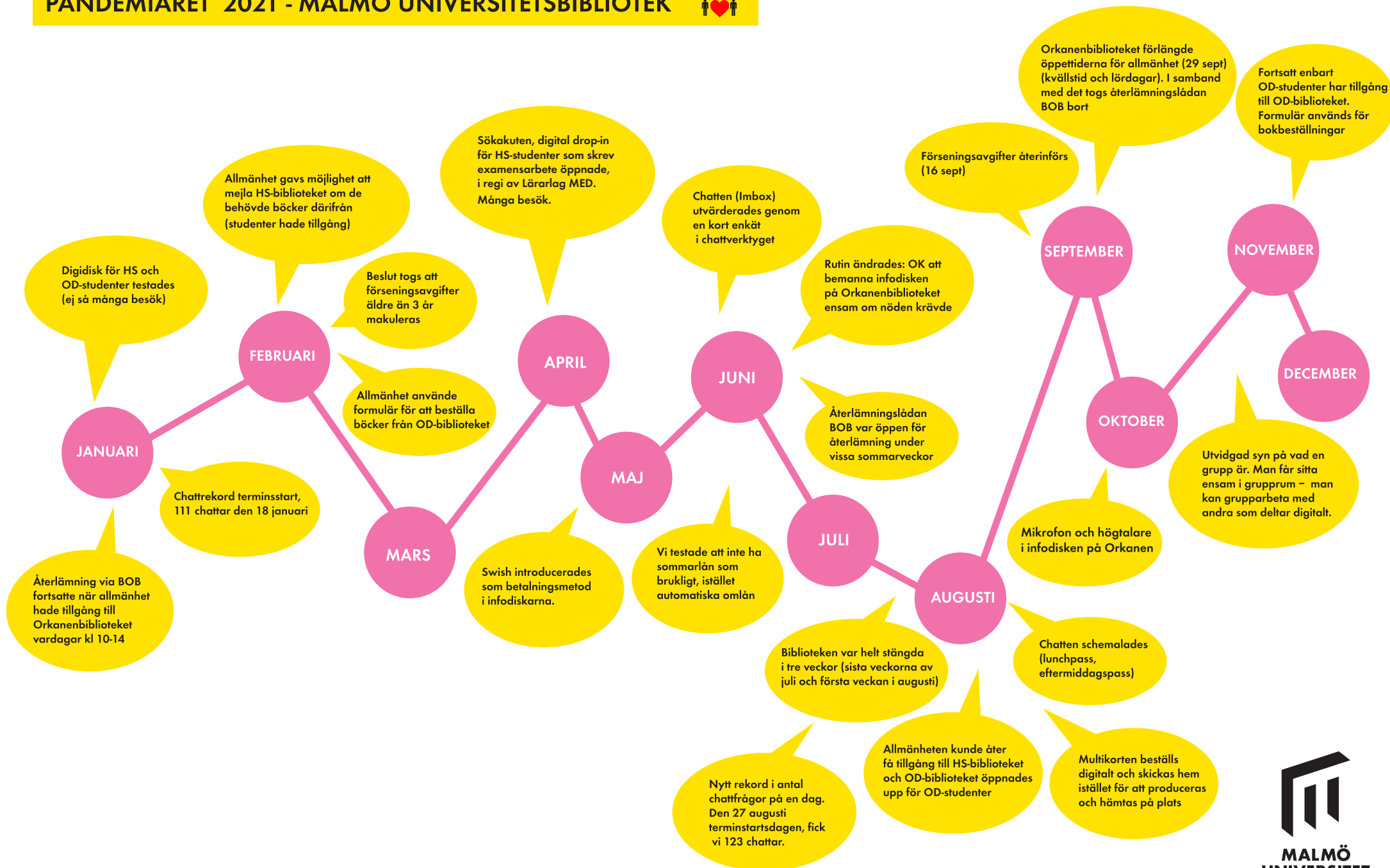
Karin EL: Jag skrev en tidskriftsartikel tillsammans med Lotta H. Det var intressant att sammanställa och reflektera över något man gjort och inte bara lämna det bakom sig direkt.

Maria B: Det var väldigt kul att skapa filmer om vår verksamhet – en om chatten och en om Forskarnas galleri. Den ena gick till final i en tävling som arrangerades av Forum för forskningskommunikation.

Ib: Personligen var det bästa med förra året att jag började jobba hundra procent igen efter en lång sjukskrivning. Mycket trevligt att komma tillbaka och jobba med alla bra kolleger. Ska jag nämna något mer verksamhetsinriktat så gillar jag automatiska omlån!

Pär E: En bra sak var att vår metadataträff med ABM-studenter var helt live igen. En annan var att mitt excel-projekt äntligen blev klart.

PANDEMIÅRET 2021 - MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK

PRESENTATIONER:

Linda Karlsson, Linda Trygg

"Glöm inte 'cleara' sökrutan innan nästa block!"

Ebsco Systems Nordic User Group, 20210128

Pernilla Fröjdh och Lotta Wogensen

"Möjligheternas bibliotek – ett projekt om lärande och demokrati i det livslånga biblioteket". Marskonferensen i Umeå, 20210323

Maria Brandström & Åsa Tosting presenterade filmen "Forskarnas galleri - att väcka lust och skapa intresse för forskning" på den digitala endagskonferensen Forum för forskningskommunikation, 20210414

Linda Karlsson, Linda Trygg, Per Egevad

"Hitta fram till texten – så här har vi gjort med Full Text Finder, länkning och gränssnitt" Presentation under punkten Show & Tell på EBSCO Systems Nordic User Group användardagar, 20210415

Maria Brandström och Annsophie Olsson "Långt borta men ändå så nära". En film om bibliotekets chatt.

Biblioteksförningens Branschdagar, 20210517

Jenny Magnusson, Helen Rasmussen, & M. Engström Henriksson
Mot gemensamt mål för ökad kvalitet: Socionomutbildning och bibliotek i samverkan.

LÄRARLÄRDOM 2021, Högskolan Kristianstad, 20210818

Aron Lindholm och Per Egevad "Flytta in i DiVA och förbättra datan på vägen"
SwePub-dagen, Avsnitt kvalitetssäkring av metadata i SwePub 20210910

Maria Brandström och Annsophie Olsson presenterade FORSKARNAS GALLERI
på det digitala KULMiST-seminariet i Trondheim, 20210913

Linda Karlsson, Linda Trygg, Per Egevad

"Erfarenhetsdelning länkning och länksyntax i FTF/HLM"
Ebsco Systems Nordic User Group, 20210921

Emma Nolin (Mau) och Kristoffer Palage (LTU) "Underlag kring transformativa avtal för biblioteken i dialog med lärosätesledning"
Bibsam Open, 20211006

Helena Rydberg, "Utvärdering av enstaka tidskrifter"
Erfarenhetsutbyte enstaka tidskrifter, 20211130

PUBLIKATIONER

Charlotte Hertzberg, & Karin Ericson Lagerås, (2021)

A road to ROAM: collaborating with a system provider in developing and implementing an electronic resource management system.

Journal of Electronic Resources Librarianship, 33(4), 288–297.
<https://doi.org/10.1080/1941126X.2021.1988467>

Lotti Dorthé & Lisa Bergenäs, E. (2021)

Why the simple act of listening will help us design strong and sustainable post pandemic library services.

Liber Quarterly, 31(1), 1–8. <https://doi.org/10.18352/lq.10931>

Lotta Wogensen, (2021)

Möjligheternas bibliotek: lärande i det livslånga biblioteket. Bildning i en digital tid?

Papers från konferensen Mötesplats Profession – Forskning, Umeå universitet 4-5 november 2020, 11–17.

Retrieved from <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mau:diva-41814>

Lotti Dorthé & Annsophie Olsson, (2021)

Forskarnas galleri - bibliotekarien som utställningskurator.

När nyfikenhet, driv och kreativitet möts: Bibliotekariens roll som producent och utvecklare (pp. 27–40).

Retrieved from <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mau:diva-41318>

REPRESENTATION - Lokalt på Malmö universitet

Rektors ledningsgrupp (LG)	Sara Kjellberg
Beredning för utbildning (BU)	Ewa Stenberg
Beredning för forskning & forskarutbildning (BFF)	Jonas Fransson VT-21 Emma Nolin HT-21,
Kommittén för forskarutbildning (KFU)	Martina Vall
Utvecklingsrådet för digitalisering (URD)	Sara Kjellberg
Redaktionsrådet för studentnyhetsbrevet	Eva Tornbjør
Rådet för breddad rekrytering & breddat deltagande	Helen Rasmussen
Rådet för samverkan	Emma Nolin VT-21 Helena Stjernberg VT-21
Rådet för globalt engagemang (RÅGE)	Annsophie Olsson
Rådet för ett hållbart universitet	Sara Kjellberg (ordf.) Lotta Wogensen
Styrgrupp hantering av datahanteringsplan	Sara Kjellberg
Styrgrupp Malmö university press	Sara Kjellberg
Styrgrupp medieproduktion	Sara Kjellberg
Styrgrupp mau.se	Sara Kjellberg
Styrgrupp Akademisk högtidsvecka	Sara Kjellberg
Styrgrupp för Servicetorg	Sara Kjellberg
Systemägarforum	Sara Kjellberg Emma Nolin Ewa Stenberg
Universitetsövergripande lärandemiljögruppen	Annsophie Olsson

REPRESENTATION - Regionalt, nationellt, internationellt

Lärosäten syds bibliotekssamverkan	Sara Kjellberg, Lotta Wogensen
Libris utvecklingsråd	Sara Kjellberg
NUAS Library Group	Sara Kjellberg
Region Skånes biblioteksråd	Sara Kjellberg
SUHF - Expertgrupp för lärosätesbiblioteken	Sara Kjellberg
Swepub referensgrupp	Pär Egevad

MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK

www.mau.se/Bibliotek/

april 2022

